

Souhrn

Většina psychiatrických pacientů se nechová agresivně, často se ale stávají obětí agresivního chování. V praktické části této práce jsme se i přesto zaměřili na fenomén agresivního chování u psychotických pacientů a viktimizaci psychotických pacientů se věnujeme v teoretické části, jelikož je to jeden z nejdůležitějších prediktorů agresivního chování nejen u psychiatrických pacientů, ale i v obecné populaci. V literatuře se potkáme se třemi základními bezprostředními příčinami agresivního chování – psychotická, impulzivní a predatorní (plánovaná), jejichž výskyt jsme sledovali v podmínkách nemocničního prostředí. Speciálně jsme se zaměřili na impulzivní chování u agresivních pacientů vzhledem k tomu, že se předpokládá, že psychotičtí pacienti mají potíže v této oblasti.

Cílem této práce bylo zkoumat bezprostřední příčiny agresivního chování a nabídnout data z České republiky o jejich prevalenci a zjistit, zda je faktorová struktura v naší práci konzistentní se třemi předpokládanými faktory, které díky faktorové analýze popsala Nolanová et al. Dalším cílem bylo prozkoumání impulzivního chování psychotických pacientů vzhledem k popisované snížené kontrole impulzů a emoční dysregulaci, které souvisí se vznikem agresivního chování u psychotických pacientů. Cílem bylo studování behaviorální inhibiční odpovědi na neutrální a emoční stimuly pomocí metody Emotional Stop-signal task.

Výsledky naší práce odhalily nejčastější výskyt psychoticky motivované agrese (76,71%), následované impulzivní agresí (22,32%) a pouze ojedinělý výskyt plánované (predatorní) agrese (0,98%). Ve faktorové analýze jsme odhalili pět faktorů vysvětlujících agresivní chování u psychotických pacientů naproti třem faktorům popsaných Nolanovou a kol. Co se týče impulzivity u psychotických pacientů, potvrdili jsme, že agresivní chování je propojeno spíše s narušenou inhibicí odpovědi než se samotnou nemocí, ale také to, že psychotické příznaky mohou zvyšovat impulzivní chování u schizofrenie. Agresivní pacienti mají tendenci intenzivněji reagovat na našťvané obličeje než na neutrální, což je predisponuje k pravděpodobnější impulzivní odpovědi.

Agresivní chování u psychotických pacientů je heterogenním fenoménem, do kterého vstupuje vícero proměnných, které se podílejí na jeho vzniku. Nemoc sama o sobě zvyšuje riziko objevení násilného chování pouze částečně a prediktory násilného chování jsou podobné jako u agresivního chování v běžné populaci.

Klíčová slova: agrese, příčiny agresivního chování, impulzivita, psychóza, plánování, rizikové faktory, emotional stop-signal task, inhibice odpovědi, emoční regulace